

Кривогуз Г. І., канд. військ. наук, доцент¹ (0000-0001-7009-7344)
Нагорнюк В. Ф., канд. військ. наук, доцент¹ (0000-0002-8850-5016)
Прима М. В.² (0000-0002-8363-1929)

¹ – Військова академія, Одеса;

² – Центр воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського, Київ

Класифікація бойових документів логістичного забезпечення (по службах тилу) тактичної ланки: зміни і доповнення

Резюме. Розглянуто проблемні питання класифікації бойових документів логістичного забезпечення (по службах тилу) військової частини (підрозділу) і надано пропозиції щодо внесення змін і доповнень до відповідних нормативних документів. Запропоновано за ознакою функціонального призначення бойові документи логістичного забезпечення (по службах тилу) поділити на три класи (організаційно-розпорядчу, звітно-статистичну та первинно-облікову документацію). Визначено місце цих класів в основних процесах логістичного забезпечення.

Ключові слова: бойові документи; звітно-статистична документація; логістичне забезпечення; матеріально-технічні засоби; організаційно-розпорядча документація; первинно-облікова документація; служби тилу.

Постановка проблеми. Положення ДСТУ 2732:2004 [1] і Державного класифікатора управлінської документації (ДКУД) ДК 010-98 [2] не повністю враховані у класифікації бойових документів, зокрема логістичного забезпечення (по службах тилу) на тактичному рівні управління військами, які викладені у військових керівних деталізованих публікаціях (ВКДП) Збройних Сил (ЗС) України [4–11]. У ДКУД не згадуються уніфіковані форми документів (УФД) з управління військами, а в існуючій класифікації бойових документів логістичного забезпечення (по службах тилу) відсутні такі класи ДКУД: організаційно-розпорядча, первинно-облікова і звітно-статистична документація. Отже виникає необхідність внесення змін і доповнень стосовно вказаної класифікації у нормативні документи військової (у тому числі щодо логістичного забезпечення) і цивільної сфер управлінської діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У ДСТУ 2732:2004 [1] та його проєкті за 2017 рік подано перелік видів документів без зазначення ознак поділу документів на види. Відповідно до цього стандарту документи за формою фіксування інформації можуть бути текстовими, зображувальними, електронними. Водночас зображувальний документ залежно від поєднання способів відображення характеристик об'єкта матиме вигляд графічного, аудіовізуального документа, фотодокумента, кінодокумента, відеодокумента. У ВКДП [5, 8, 9, 11] класифікація бойових документів відрізняється від положень цього стандарту (наприклад, замість терміну “текстовий документ” використовується термін “текстуальний документ”, а графічні документи не віднесено до зображувальних документів). До того ж у цьому стандарті відсутні визначення видів бойових документів.

ДКУД [2] є номенклатурним переліком назв УФД з унікальними кодовими позначеннями і містить 15 класів, серед яких до класифікації бойових документів може бути застосовано організаційно-розпорядчу (код 02), первинно-облікову (код 03), звітно-статистичну (код 06), планову (код 07) і бухгалтерсько-облікову (код 18) документацію.

У новій редакції Класифікатора управлінської документації (КУД) [3] ключовими назвами УФД організаційно-розпорядчої документації є: статут, положення, договір, правила, інструкція, план, наказ, розпорядження, протокол. Переважна більшість перелічених назв УФД використовується в управлінській діяльності службових осіб служб тилу військових частин (підрозділів) на підставі нормативних документів [4–11] як у мирний час, так і в особливий період без зазначення ознаки їх класифікації.

Відповідно до Основних положень логістичного забезпечення ЗС України (далі – Основні положення) [4] документи, якими регламентуються основні положення щодо логістичного забезпечення ЗС України, складають систему керівних документів [4, 5, 9–11], побудовану у вигляді трирівневої структури: перший (стратегічний), другий (оперативний) і третій (тактичний) рівень. Класифікація і назви бойових документів логістичного забезпечення (по службах тилу) військової

частини (підрозділу), які будуть результатом застосування вказаної системи керівних документів, не визначені.

Керівні документи логістичного забезпечення ЗС України відповідно до Тимчасового порядку оформлення військових публікацій у ЗС України [5] є військовими публікаціями, які за способом розповсюдження поділяються на друковані та електронні. Зважаючи на тлумачення терміна “військові публікації”, вони за способом позначення поділяються на дві групи [5]: керівні документи (спільні (міжвидові, міжвідомчі) публікації (СП) – доктрина, концепція тощо; військові керівні публікації (ВКП) – доктрина, концепція тощо; військові керівні деталізовані публікації (ВКДП) – настанови, керівництва, правила, положення, норми, порядки, інструкції тощо; бойові публікації (БП) – бойові статuti, курси, переліки, каталоги тощо) і навчально-методичні матеріали (військові навчально-методичні публікації (ВП) – методики, підручники, посібники, рекомендації, інструкції, довідники, порадики, пам’ятки тощо; тренувальні навчально-методичні публікації (ТП) - збірники, програми тощо). Оскільки військові публікації встановлюють правила, загальні принципи чи характеристики різних видів діяльності або їх результатів, то відповідно до ДСТУ 2732:2004 [1] вони є нормативними документами, а бойові документи логістичного забезпечення (по службах тилу) є результатом застосування ВКДП, БП, ВП тощо, відповідно до яких первинно-облікові документи з логістичного забезпечення (по службах тилу) не віднесені до бойових документів.

Відповідно до проекту Тимчасової настанови з логістичного забезпечення бойових дій військових частин (підрозділів) Сухопутних військ ЗС України (далі – Тимчасова настанова) [6] планування логістичного забезпечення бойових та інших дій на тактичному рівні проводиться за трьома етапами з розробленням документів з управління підрозділами військової частини (плануючих і виконавчих), звітно-інформаційних і довідкових документів. До того ж первинно-облікові документи з логістичного забезпечення (по службах тилу) не розглядаються як бойові документи.

Частини I і II Бойових статутів механізованих і танкових військ Сухопутних військ ЗС України (БС МТВ СВ ЗСУ) [7, 8] розкривають зміст управлінської діяльності посадових осіб військової частини (підрозділу) на тактичному рівні управління, у тому числі стосовно тилового, технічного та інших видів всебічного забезпечення бойових та інших дій. При цьому не використовуються такі назви УФД: “графік”, “календарний план”, “директива”. Бойові (оперативні) документи у Додатку 2 частини II БС МТВ СВ ЗС України [7] і Тимчасового порядку оформлення оперативних (бойових) документів (далі – Тимчасовий порядок) [9] поділяються на три групи (текстуальні, графічні, електронні) без зазначення ознаки їх класифікації. Такий поділ стосується і бойових документів логістичного забезпечення (по службах тилу) військової частини (підрозділу). Проте під час виконання службами тилу військової частини (підрозділу) завдань матеріального-технічного забезпечення бойових та інших дій застосовуються первинно-облікові документи, які не віднесені до бойових документів.

У Додатку 2 частини II БС МТВ СВ ЗС України [7] не наведено тлумачення терміну “електронний документ”. Визначення цього терміну відповідно до ДСТУ 2732:2004 [1] відрізняється від визначення, наданого в Інструкції з діловодства та документування управлінської інформації в електронній формі в Міністерстві оборони України та Генеральному штабі ЗС України (далі – Інструкція з діловодства) [10]. Деякі з перелічених видів службових документів у цій Інструкції мають спільні з бойовими документами логістичного забезпечення ЗС України назви УФД. Інші ознаки класифікації службових документів, окрім способу фіксації та відтворення інформації, не зазначені.

Відповідно до частини II Настанови з оперативної роботи штабів [11] бойовими є документи, які регламентують порядок підготовки і ведення бою (бойових дій). Вони класифікуються за такими ознаками: за призначенням, за змістом, за формою. За призначенням бойові документи поділяються на: документи бойової готовності, документи бойового чергування, документи з управління військами. За змістом до документів з управління військами віднесені: планувальні, директивні, звітно-інформаційні, розрахунково-довідкові, особисті службових осіб. До того ж донесення по тилу є звітно-інформаційним документом. Особистими документами службових осіб є: робочі карти, кальки (оверлеї), довідки, формалізовані документи, документи кодованого зв’язку. За формою бойові документи можуть бути: текстуальні, графічні, табличні, фотографічні, відео- та аудіоформату. Текстуальні бойові документи можуть бути відпрацьовані формалізовано або в довільній формі. У зазначеній класифікації відсутні електронні документи відповідно до Додатку 2 частини II БС МТВ СВ ЗС України [7] і Тимчасового порядку [9] та не вказані первинно-облікові документи для оформлення основних процесів логістичного забезпечення (по службах тилу) бойових

та інших дій відповідно до Інструкції з обліку військового майна у ЗС України [12] (далі – Інструкція з обліку) і Порядку списання військового майна у ЗС України [13] (далі – Порядок списання). До того ж первинно-облікові документи не вважаються бойовими.

Мета статті. Удосконалення класифікації бойових документів логістичного забезпечення (по службах тилу) тактичного рівня, визначення їх місця в основних процесах логістичного забезпечення бойових дій та надання пропозицій щодо внесення змін і доповнень до відповідних нормативних документів у цивільній і військовій сферах управлінської діяльності.

Виклад основного матеріалу. З огляду на аналіз положень ДСТУ 2732:2004 [1] та його проєкту за 2017 рік, у ВКДП [6–9, 11] пропонується внести відповідні зміни щодо визначення сутності графічних бойових документів як одного з видів зображувального елемента, замінити термін “текстуальний документ” на “текстовий документ”, а також надати з урахуванням положень Інструкції з діловодства [10] тлумачення терміна “електронний документ”.

У ДКУД [2] пропонується планову документацію (код 07) з урахуванням положень проєкту КУД [3] включити до складу організаційно-розпорядчої (код 02), а бухгалтерсько-облікову документацію (код 18) – до складу первинно-облікової документації (код 03).

Відповідно до ДКУД [2] у проєкті Тимчасової настанови [6] пропонується бойові документи з логістичного забезпечення бойових та інших дій військових частин (підрозділів) поділити на три класи: організаційно-розпорядчу (код 02), первинно-облікову (код 03), звітно-статистичну (код 06) документацію. Довідкові документи можуть бути віднесені до звітно-статистичної документації.

Зважаючи на назви УФД, які застосовуються в системі логістичного забезпечення ЗС України, перелік організаційно-розпорядчої документації проєкту КУД [3] бажано доповнити такими ключовими термінами: “графік”, “довідь”, “пропозиції”, “вказівки”, “замисел”, “рішення”, “директива”, “розпорядження”, “попередні розпорядження”, “робоча карта” тощо.

На підставі аналізу системи керівних документів, зазначеної в Основних положеннях [4], можуть бути виділені дві групи документів стосовно мирного часу, тобто, повсякденної життєдіяльності та особливого періоду стосовно застосування сил і засобів логістичного забезпечення. До *першої групи* можуть бути віднесені організаційно-розпорядчі, первинно-облікові та звітно-статистичні документи мирного часу [2, 4, 5, 10, 12, 13] і документи бойової підготовки, а до *другої групи* – документи бойової і мобілізаційної готовності, бойові (оперативні) документи [6–9, 11–13].

У Додатку 2 частини II БС МТВ СВ ЗС України [8] і Тимчасовому порядку [9] основною ознакою поділу бойових документів пропонується вважати форму фіксування інформації. Відповідно до ДКУД [2] і проєкту КУД [3] за ознакою функціонального призначення бойові документи слід віднести до класів організаційно-розпорядчої, первинно-облікової і звітно-статистичної документації.

Заявки, звіти, донесення і довідки, зазначені в Інструкції з діловодства [10], можуть бути віднесені до класу звітно-статистичної документації (код 06), а облікові документи з питань логістичного забезпечення (по службах тилу) військових частин (підрозділів) – до класу первинно-облікової документації ДКУД (код 03).

Відповідно до ДСТУ 2732:2004 [1] та його проєкту за 2017 рік, а також ДКУД [2] і проєкту КУД [3] до частини II Настанови з оперативної роботи штабів [11], окрім доповнення щодо терміну “електронний документ” та уточнення терміну “текстовий документ”, пропонується документи з управління військами (у тому числі з управління логістичним забезпеченням (по службах тилу)) віднести до організаційно-розпорядчої (планувальні, директивні, робочі карти, кальки (оверлеї), формалізовані документи, документи кодового зв'язку) і звітно-статистичної (звітно-інформаційні (у тому числі донесення з логістичного забезпечення), розрахунково-довідкові) документації.

Відповідно до ДКУД [2], проєкту Тимчасової настанови [6], Інструкції з обліку [12] і Порядку списання [13] на рис. 1 викладені погляди на можливе місце в основних процесах системи логістичного забезпечення (по службах тилу) військової частини (підрозділу) трьох класів: організаційно-розпорядчої (ОРД), звітно-статистичної (ЗСД) і первинно-облікової документації (ПОД).

На підставі проєкту Тимчасової настанови [6] виділені такі основні процеси системи логістичного забезпечення (по службах тилу) військової частини (підрозділу): планування забезпечення озброєнням і військовою технікою (ОВТ), матеріально-технічними засобами (МтЗ), послугами (у тому числі визначення потреб та їх витребування); отримання; підвезення (подача); облік і зберігання; видавання; експлуатація (використання) і витрачання; технічне обслуговування, евакуація та відновлення (ремонт); списання та утилізація.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЗБРОЙНИХ СИЛ

Зазначені процеси стосуються таких основних функціональних сфер логістичного забезпечення ЗС України [6]: забезпечення ОВТ, МтЗ та послугами; технічне обслуговування та відновлення (ремонт); переміщення та перевезення (транспортування). Функціональні сфери логістичного забезпечення ЗС України [6] щодо інфраструктурного забезпечення, укладання контрактів і фінансування не розглядалися.

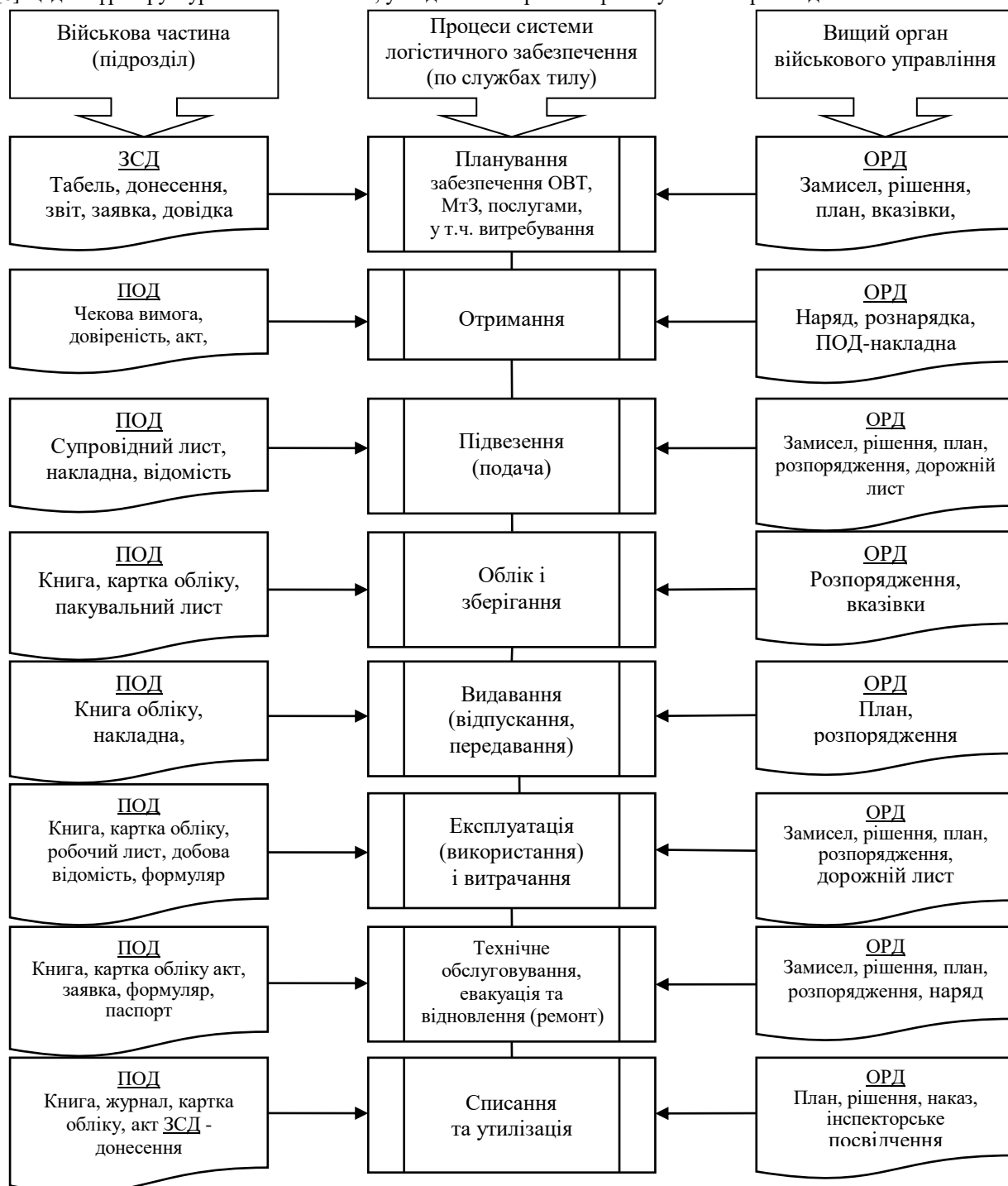

Рис. 1. Класифікація бойових документів за основними процесами системи логістичного забезпечення (по службах тилу) військової частини (підрозділу)

Відповідно до Інструкції з обліку [12] облікові документи залежно від їх призначення поділяються на первинні документи (накладні, вимоги, відомості, акти, атестати тощо), облікові регістри (книги, картки обліку військового майна, картки обліку військового майна особистого користування та інші носії (паперові, електронні) спеціального формату), документи допоміжного характеру (зведені та інші відомості, крім роздавальних (здавальних), листи, розкладки продуктів, стелажні ярлики тощо). У цій Інструкції доречно термін “облікові документи” замінити на термін “первинно-облікові документи” відповідно до ДКУД [2], а також внести доповнення щодо віднесення первинно-облікової документації (код 03) до бойових документів під час підготовки і ведення бойових та інших дій.

Пропозиції щодо класифікації первинно-облікових документів за основними процесами системи логістичного забезпечення (по службах тилу) військової частини (підрозділу)

Назва документа	Номер додатка згідно з	
	Інструкцією з обліку [12]	Порядком списання [13]
Первинні документи		
Довіреність	+	
Акт якісного (технічного) стану		1
Акт списання		3
Акт технічного стану військового майна	6	
Акт приймання-передачі військового майна	22	
Чекова вимога	34	
Накладна на видавання (здавання) військового майна у військовій частині	57	
Роздавальна (здавальна) відомість	58	
Акт зняття залишків	60	
Добова відомість наявності та руху продовольства	64	
Робочий лист агрегату	82	
Розкладка-накладна на видавання продуктів для приготування їжі	92	
Виробничий лист	94	
Акт виготовлення сумішей	101	
Акт списання природних втрат	+	
Інші	+	+
Облікові реєстри		
Книга реєстрації облікових документів	1	
Книга обліку ремонту (обслуговування, обробки) ОВТ та іншого військового майна	15	
Картка обліку військового майна (некатегорійного)	21	
Картка обліку некомплектності	26	
Картка обліку військового майна (категорійного)	31	
Книга обліку наявності та руху військового майна (служба забезпечення)	46	
Книга обліку за номерами і закріплення ОВТ та іншого військового майна	47	
Книга обліку ОВТ та іншого військового майна за номерами і технічним станом	48	
Книга обліку роботи машин, витрати пального і масел	84	
Журнал обліку ведення бойових дій	+	
Інші	+	+
Документи допоміжного характеру		
Супровідний лист на перевезення військового майна	27	
Відомість складу і завантаженості автомобільної колони		
Стеляжний (штабельний) ярлик	28	
Пакувальний лист на майно, яке спаковано у тару	37	
Інші	+	
Організаційно-розпорядчі документи		
Інспекторське посвідчення		2
Наряд на видавання (приймання) військового майна	4	
Рознарядка	5	
Наряд на ремонт (модернізацію, зберігання, дослідження технічного стану, виготовлення, обробку)	30	
Дорожній лист	82	
Інші	+	
Звітно-статистичні документи		
Донесення про наявність та рух військового майна	17	

Зважаючи на запропонованої класифікації бойових документів за основними процесами системи логістичного забезпечення (по службах тилу) військової частини (підрозділу), серед первинно-облікових документів відповідно до Інструкції з обліку [12] та Порядку списання [13] можуть бути додатково виділені організаційно-розпорядчі та звітно-статистичні документи (табл. 1).

Отже, до ДКУД [2] і проекту КУД [3] пропонується внести доповнення назв УФД, які застосовуються в системі управління ЗС України (зокрема і в системі управління логістичним забезпеченням ЗС України) під час підготовки і ведення операцій (бойових дій), наприклад, замисел, директива, попереднє розпорядження, робоча карта. До ВКДП [6–9, 11, 12] доречно внести відповідні зміни щодо визначення сутності графічних бойових документів і доповнення щодо

сутності електронного документа та класифікації бойових документів з логістичного забезпечення бойових та інших дій військових частин (підрозділів) з кодуванням класів організаційно-розпорядчої (код 02), первинно-облікової (код 03) і звітно-статистичної (код 06) документації з урахуванням положень ДКУД [2] і проекту КУД [3].

Висновки. Бойові документи логістичного забезпечення (по службах тилу) військової частини (підрозділу) можуть бути віднесені до трьох класів ДКУД: організаційно-розпорядча (замисел, рішення, план, розпорядження, наряд, рознарядка, дорожній лист, інспекторське посвідчення тощо), звітно-статистична (заявка, звіт, донесення, довідка тощо) і первинно-облікова (накладна, відомість, робочий лист, акт, картка обліку, книга обліку, журнал обліку ведення бойових дій тощо) документація особливого періоду. У ДКУД і ВКДП мають бути внесені відповідні зміни і доповнення щодо класифікації документів логістичного забезпечення (по службах тилу) військової частини (підрозділу) в особливий період, які конкретизовано у пропозиціях.

Перспективи подальших досліджень. Серед напрямів подальших досліджень можуть бути: використання штучного інтелекту під час планування та управління логістичним забезпеченням військових частин (підрозділів) видів ЗС України; введення єдиних електронних зразків первинно-облікових документів для автоматизованого документального оформлення процесів системи логістичного забезпечення (по службах тилу) військової частини, а також автоматизоване подання звітної документації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. ДСТУ 2732:2004. Діловодство й архівна справа. Терміни та визначення понять. [Чинний від 2005-07-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2005. IV. 26 с. URL: [https://vn.court.gov.ua/userfiles/27_2732-2004\(1\).pdf](https://vn.court.gov.ua/userfiles/27_2732-2004(1).pdf) (дата звернення: 10.07.2020).
2. Державний класифікатор України. Державний класифікатор управлінської документації ДК 010-98 [Чинний від 1999-06-01] : затв. наказом Держстандарту України від 31.12.1998 р. № 1024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1024217-98> (дата звернення: 10.07.2020).
3. Бойко В. Ф. Розроблення нової редакції Класифікатора управлінської інформації. *Архіви України*. 2016. С. 153–158. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ay_2016_5-6_13 (дата звернення: 10.07.2020).
4. Основні положення логістичного забезпечення Збройних Сил України : затв. наказом Міністерства оборони України від 11.10.2016 р. № 522.
5. ВКДП 1-00(03).01. Тимчасовий порядок оформлення військових публікацій у Збройних Силах України : затв. наказом Генерального штабу ЗС України від 26.12.2018 р. № 460.
6. Тимчасова настанова з логістичного забезпечення бойових дій військових частин (підрозділів) Сухопутних військ ЗС України. Проект. Одеса: НДЛ ВА, 2020. 308 с.
7. Бойовий статут механізованих і танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України. Частина I. Бригада. Київ : Командування СВ ЗСУ, 2016.
8. Бойовий статут механізованих і танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України. Частина II. Батальйон, рота. Київ : Командування СВ ЗСУ, 2016.
9. Тимчасовий порядок оформлення оперативних (бойових) документів : затв. наказом Головнокомандувача Збройних Сил України від 11.09.2020 р. № 140.
10. Інструкція з діловодства та документування управлінської інформації в електронній формі в Міністерстві оборони України та Генеральному штабі Збройних Сил України : затв. наказом Міністерства оборони України від 26.07.2018 р. № 370. URL: http://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/370_nm_2018_instruction.pdf. (дата звернення: 10.07.2020).
11. Настава з оперативної роботи штабів, частина II (військова частина). Київ : ГШ ЗС України, 2016. 78 с.
12. Інструкція з обліку військового майна у Збройних Силах України : затв. наказом Міністерства оборони України від 17.08.2017 р. № 440
13. Порядок списання військового майна у Збройних Силах України : затв. наказом Міністерства оборони України від 12.01.2015 № 17.

Стаття надійшла до редакційної колегії 14.07.2020

Classification of combat papers of logistic support (on services of rear) of the tactical level (changes and additions)

Annotation

Provisions of DSTU 2732: 2004 and the State Classification of Administrative Documentation (DKUD) DK 010-98 are not fully taken into account in the classification of combat documents of logistics (rear services) at the tactical level, which are set out in the military detailed guidelines (VKDP) of the Armed Forces of Ukraine).

The unified forms of documents (UFD) for the management of troops are not mentioned in the DKUD, and in the existing classification of combat documents of logistical support (for rear services) the following classes of DKUD are absent, namely:

Organizational and administrative;

Primary accounting and reporting and statistical documentation.

Therefore, there is a need to make changes and additions to this classification in the regulations of the military (including logistics) and civilian areas of management.

The purpose of the article is to improve the classification of combat documents of logistical support (rear services) of the tactical level, determine their place in the main processes of logistical support of combat operations and provide proposals for changes and additions to relevant regulations in civil and military spheres of management.

Based on the draft Interim Guidelines, the following main processes of the logistics system (for rear services) of the military unit (unit) are identified:

planning the provision of weapons and military equipment (weapons), logistics (MTZ), services (including identification of needs) and their requirements);

receiving;

transportation (supply);

accounting and storage; publication;

operation (use) and consumption;

maintenance, evacuation and restoration (repair);

write-off and disposal.

The DKUD and VKDP proposed appropriate changes and additions to the classification of logistics documents.

Keywords: combat documents; reporting and statistical documentation; logistics support; material and technical means; organizational and administrative documentation; primary accounting documentation; rear services.